

Markering: I dag er den internasjonale minnedagen for Holocaust

TILBAKE TIL 2. VER

DRAMATISK: Øverstkommanderende i det norske statspolitiet (Jan Holden) kjefter på jødiske Sarah Birger (Johanne Magnus) fordi hun ikke vil forlate hjemmet sitt. Dette skoleelevene på markeringen for Holocaustdagen. Med ryggen til står Harald Ottesen Nødtvedt som politimannen Harald.

På Nordsjøfartmu-
seet blir elevene tatt
med tilbake til kri-
gen for å markere
Holocaustdagen.

TELAVÅG

Linda Helén Skuggen
linda.skuggen@ba.no

Mens temamusikken til Schindlers liste spiller rolig i bakgrunnen, går to og to syvendeklassinger rolig frem mot et bord dekket av stearinlys. Bak bordet henger plakater

av Anne Frank og Auschwitz. Stille tenner elevene hvert sitt lys, og lister seg tilbake på plass.

Ingen sier et ord mens den rolige musikken avtar. Museumspe-
dagog May Britt Wiel Haugland takker for at elevene har deltatt på lystenningen, men blir plutselig avbrutt av en sterk og mandig stemme som roper ut et jentens navn av all sin kraft. Hele forsamlingen rykker til, og ser seg forvirret om.

Tilbake i tid

Et teaterstykke bryter ut, og elevene blir dratt med tilbake til krigen.

- Jeg kvapp veldig på begynnelsen av teaterstykket, men jeg syntes det var spennende å se

hvordan jødene hadde det under krigen, sier Mathilde Moldestad (12).

Hun er på Nordsjøfartmuseet sammen med elever fra Fjell, Sund og Øygarden for å markere dagen da fanger ble satt fri fra konsentrasjonsleiren Auschwitz i 1945.

Klassevennene Martine BJORØY Larsen (12) og Mats Skaug Fotland (12) kommer også til å huske denne dagen lenge.

- Jeg har lært mye om likeverd. Alle burde behandles likt, selv om de er forskjellige, synes Martine.

- Skjønner alvoret

For åttende året på rad blir denne dagen markert på Telavåg. Syven-

”

Alle burde behandles likt, selv om de er forskjellige.

MARTINE BJØRØY FRA BJØRØY SKOLE

deklassingene får en innføring i hva Holocaust egentlig handler om, før de tenner lys og plutselig

blir overrasket av to politimenn som leter etter en jødisk jente. Etterpå diskuterer de teaterstykket og ser en film om Anne Frank.

- Elevene blir både sjokkert og grepet av teaterstykket, men de skjønner alvoret av jødeutryddelsen, sier museumspe-
dagog Haugland.

Hun forteller at de bestemte seg for å holde en slik markering etter at regjeringen oppfordret til å gi denne dagen mer oppmerksomhet.

- Dette museet ligger jo til på en krigsrammet plass. Vi er veldig opptatte av menneskerettigheter her, og da er det jo perfekt at elevene kommer til oss for dette, sier Haugland.

RDENSKRIG

er fra teaterstykket som overrasket

FOTO: MAGNE TURØY

KJEMPEGØY: Mathilde Moldestad (12), Mats Skauge Fotland (12) og Martine Bjørøy Larsen (12) har hatt en spennende dag.

STRAM MANN: Statspolitiet (Jan Holden) trakk ikke på smilebåndet. Bildet bak er av den jødiske jenten Anne Frank.

LÆREPENGE: Politimannen Harald (Harald Ottesen Nødtvedt) forteller skoleelevene hvordan det er å være politi under krigen.

Så kom jødiske Sarah

Teaterstykket som ble vist for elevene heter «Sarah med J», og er sterkt selv for skuespillerne.

- Det er en sterk og spennende historie. Jeg føler meg privilegert som får være en del av den, sier Johanne Magnus, som spiller den jødiske jenten Sarah.

Historien handler om en jente som blir tatt av politiet, og lider samme skjebne som mange av jødene under krigen.

- Vi tenker: Hva ville vi ha gjort

i hennes situasjon? Det er vanskelig å vite selv for oss voksne, sier Jan Holden.

Han har rollen som den kalde, nazistiske politimannen som skal ta Sarah. Han har med seg politimannen Harald, som er spilt av Harald Ottesen Nødtvedt.

- Til og med vi lar oss sjokkere over denne historien, forteller Ottesen Nødtvedt.

Teaterstykket er laget av Vestlandske Teatersenter, spesielt til Holocaustmarkeringen på Nord-sjøfartsmuseet.

MØTTE MOREN: Statsminister Jens Stoltenberg (Ap) og kunnskapsminister Kristin Halvorsen (SV) i samtale med Benjamin Hermansens mor, Marit.

FOTO: SCANPIX

- Vi glemmer ikke Benjamin

Statsminister Jens Stoltenberg (Ap) stilte i spissen for demonstrantene som markerte at det var ti år siden Norges siste rasist-drap.

OSLO

Drapet på Benjamin Hermansen rystet Norge. Like før midnatt 26. januar 2001 ble 15-åringen overfalt og knivdrept av to nynazister på Holmlia i Oslo. Det rasistisk motiverte drapet utløste spontane fakkeltog over hele landet. I går kveld, på drapsdagen ti år etter, stilte over 5000 personer opp til et nytt fakkeltog under parolen «Glem ikke».

- For ti år siden sto vi her på torget tett i tett med fakler. Det var 40 000 mennesker, det var stille og det var mørkt. Det var sorg og det var sinne. Men faklene ga lys, og samholdet ga håp, sa Stoltenberg i sin appell.

- Drapet var et tidsskille. Som nasjon følte vi et øyeblikk at vi mistet fotfestet. Vi lovet den gang at dette ikke skulle skje igjen. Vi gjentar dette løftet i dag, og vi må gjenta det hver dag. Vi glemmer ikke, sa statsministeren.

Kunnskapsminister Kristin Halvorsen (SV), Oslos ordfører Fabian Stang og tidligere Oslo-biskop Gunnar Stålsett var blant de andre appellholderne onsdag.

- Dessverre er det sånn at det fortsatt er mange barn og ungdom som føler seg litt krympet, de føler at de ikke blir sett på som en person, men som en del av en gruppe i dag, sa Halvorsen.

Fabian Stang understreket hvor farlig den såkalte hverdagsrasismen er.

- Den lavterskelrasismen som vi driver med stadig vekk, er farlig, for den legger fundamentet for de farlige handlinger, advarte han.

Gunnar Stålsett sa at Benjamin ble et ikon for vår tid ved det grusomme som skjedde. Han trakk parallellen til Maria Amelie, som mandag ble uttransportert til Russland og som Stålsett kalte våre siste dagers ikon.

- Også hun har utløst noe som er større enn henne selv, sa Stålsett.

En av Benjamin Hermansens venner, Beatriz Jaquotot, fortalte om hvordan hendelsen rystet vennegjengen på Holmlia.

- Vi var bare barn og drapet på Benjamin forandret oss for alltid. Vi gikk fra å være uskyldige barn til kritiske voksne over natten, fortalte hun.

- Det var mørkt på Holmlia lenge. Å skulle prøve å forstå hvordan noen kunne drepe en helt uskyldig gutt, og bare fordi han så ut som alle oss andre, var helt uforståelig for oss, fortalte Jaquotot.

Fakkeltoget startet på Youngstorget før det til tonen av låten «Song for Benjamin», som ble skrevet av tre av hans venner fra Holmlia, deriblant artisten Nora Noor, ble loset videre mot Universitetsplassen.

Fakkeltoget er en av flere markeringer i forbindelse med tiårsdagen for drapet.

To menn ble dømt til fengsel i henholdsvis 18 og 17 år for drapet, og en kvinne ble dømt til tre års fengsel for legemsbeskadigelse. (ANB-NTB)

5000: Over 5000 mennesker stilte opp på minnemarkeringen i Oslo i går.

FOTO: SCANPIX

FAKTA Holocaustmarkering

- » Jødene ble satt fri fra Auschwitz 27. januar 1945.
- » Nordsjøfartsmuseet inviterer alle syvendeklassinger i Fjell, Sund og Øygarden kommune til markering.
- » Rundt 580 elever deltar.
- » Holocaustmarkeringen skjer daglig 0930-1130 frem til 2. februar.
- » Arrangementet er støttet av Strilasekken, Blom Fiskeoppdrett AS og Telle Trearbeid AS.